

Zpráva z workshopu a exkurze ve Švédsku v rámci projektu „Geopark - šance pro region“

Místo konání: Švédsko, workshop: Rattvik, exkurze: oblast Dalarna

Datum: workshop: 17. – 18.9.2013, exkurze: 19. -20.9.2013

Účastníci: aktéři oblasti Dalarna, zástupci turistického ruchu v oblasti Dalarna, podnikatelé v cestovním ruchu, zástupci jednotlivých komun oblasti, zástupce univerzity, studenti geologie, aktéři Leader Dalälvarna, průvodce v přírodě, zástupce univerzity. Pozvánka byla distribuována švédským partnerem.

Po přiletu do Stockholmu dne 16.9. 2013 na nás čekal zajištěný mikrobús od švédského partnera, který nás zavezl do městečka Viterbyn, kde jsme byli ubytováni. Večer proběhlo jednání koordinační pracovní skupiny.

Workshop ve Švédsku, Rattvik, Best Western Hotell Lerdalshöjden

1. den 17.9.2013

Workshop zahájil Thomas Jacobs, přivítal partnery z ČR a účastníky, všechny účastníky pozdravila rovněž zástupkyně švédské MAS a zástupce místní komuny.

Obr. 1 – představení lektorů z ČR

Dále probíhali jednotlivé přednášky dle programu:

1. Ing. Alena Klacková, projektová manažerka MAS Brána do Českého ráje, koordinátor projektu spolupráce

přednáška: **Geopark – šance pro region** („Geopark – en chans för regionen“)

Ing. Klacková představila jednotlivé lektory a organizátory workshopu z ČR, představila projekt „Geopark – šance pro region“, jeho jednotlivé aktéry, cíle a výstupy. Seznámila účastníky s plánovanými náklady jednotlivých výstupů, s finančním podílem jednotlivých partnerů a harmonogramem projektu. Na závěr představila jednotlivé spolupracující MAS z ČR a jejich činnost.

2. Ing. Jiří Lukeš, ředitel Sdružení Český ráj

přednáška: „Území českého ráje a jeho aktéři“ (Bohemian Paradise och dess aktörer)

V přednášce byl představen region Český ráj, jeho historie a unikátnost. Dále působnost, úloha a spolupráce jednotlivých aktérů v daném území (CHKO Český ráj, Geopark Český ráj o.p.s, Sdružení český ráj, samospráva – mikroregiony, obce, turistický region Český ráj, MASy v Českém ráji) Ing. Lukeš zdůraznil přirozenost turistického regionu, ukázal spolupráci jednotlivých aktérů, existenci pracovních skupin: marketingová, projektová, regionální výrobci a uvedl příklady spolupráce a společných projektů a zároveň upozornil na překážky, které tvoří jakékoliv „hranice“ v rámci regionu.

3. Ing. Pavla Bičíková, projektová manažerka Sdružení Český ráj (Turistregionen – Bohemian Paradise)

Přednáška: „Produktová nabídka Českého ráje“, struktura návštěvníků, důvody návštěvy regionu Český ráj

Byly představeny hlavní turistické nabídky Českého ráje, charakteristiky jednotlivých nabídek a jejich zaměření: Zpátky k přírodě..., Po stopách času..., Krajina s tradicí..., Pohádková dovolená..., Relaxuj aktivně..., Český ráj bez bariér...

Aktivity pro účastníky workshopu (aktivní zapojení účastníků):

na připravené myšlenkové mapě s komplexní nabídkou aktivit v Českém ráji měli účastníci vyznačit křížkem, jaká aktivita je zajímavá pro průměrného turistu ze Švédska (pokud tam bude a) týden, b) víkend

Další úkol pro pracovní skupiny:

- zhodnotit produktové nabídky v Českém ráji, porovnat je s nabídkou ve Švédsku (oblast Dalarna)
- vytvořit myšlenkovou mapu turistické nabídky v pracovních skupinách, představit ji a vzájemně porovnat

Představení turistických nabídek vytvořených pracovními skupinami:

4. Ing Vítězslav Dufek, předseda DSO Novopacko, člen správní rady Geoparku Český ráj o.p.s

Přednáška: „**Ekonomické modely evropských geoparků**“

Presentace „Ekonomické modely evropských geoparků“ představila Globální síť geoparků (Global Geoparks Network), jejíž součástí je Síť evropských geoparků (European Geoparks Network). Obecný přehled členů sítě včetně informace o rozšíření sítě na 58 členů z 6.9.2013. Připomenutí dvou hlavních cílů Sítě evropských geoparků představujících smysl jejich vzniku a existence.

Obecná osnova s nejběžnějšími příjmy a výdaji evropského geoparku s uvedením konkrétních příkladů. Vazba příjmů a výdajů na splnění hlavních úkolů, které jsou předmětem evaluace nových i stávajících členů sítě.

Konkrétní grafická ukázka průměrných ročních příjmů a výdajů v letech 2009 - 2012 u třinácti vybraných evropských geoparků. Presentace vybraných geoparků z pohledu personálního obsazení v roce 2012 ve sledovaných skupinách: vědeckí pracovníci, administrativní pracovníci, technický pracovníci, průvodci. Porovnání personálního složení v čase u Geoparku Český ráj.

5. Ing. Jan Mertlík, geolog CHKO Český ráj, geoprůvodce

Přednáška: „**Jak dovést turistu tam, kde ho chceme mít**“

Ing. Mertlík představil různé druhy informačních systémů: mapové servery, značené trasy a lokality, značení, GPS navigace, geocaching které jsou využívány v turistické oblasti Český ráj

Po ukončení prvního dne workshopu jsme si prohlédli město Rattvik, 300 m dlouhé molo do jezera Siljan a Regionální muzeum přírody v Rattviku.

2. den 18.9. 2013

1. Ing. Lubomír Jiříš, ekolog, občanské sdružení Most ke vzdělání

Přednáška: „Interpretace krajiny v environmentálním vzdělávání“

Přednáška se věnovala vzdělávacím programům pro školní mládež v lokalitě Geoparku Český ráj. Údolí Jizery u Bítouchova a Semil je významným geomorfologickým prvkem a součástí sítě Natura 2000. Environmentální vzdělávání se věnuje prožitkovým metodám výuky o fenoménech živé i neživé přírody.

Aktivity pro účastníky:

V rámci přednášky byly některé z těchto metod konkrétně představeny a část proběhla s přímým zapojením účastníků, při nichž si vyzkoušeli aktivity věnované obřím hrncům, malé vodní elektrárně a reflexi získaných vědomostí formou varianty hry scrabble.

2. Mgr. Ivan Matějček, Geopark Český ráj, o.p.s, geoprůvodce

Přednáška: „Geoturismus, školení průvodci v Geoparku Český ráj“

Přednáška byla rozdělena do několika bloků. Byla představena strategie geoturismu, pro koho je určena a jednotlivé kroky k jejímu dosažení. Zdůraznil, že strategie geoturismu je o inspiraci, vedení lidí a plánování s lidmi, kteří v území geoparku žijí.

Aktivita pro účastníky: SWOT analýza vybrané lokality z budoucího geoparku Meteorum.

3. Ing. Martin Šnorbert, MěÚ Jilemnice, člen Rady MAS „Přidte pobejt!“

Přednáška: „Péče o kulturní dědictví Geoparku“

Ing Šnorbert ukázal opravy památek ve městě Jilemnice, které v roce 2012 vyhrálo soutěž o nejlepší přípravu a realizaci programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Příklady oprav památek: rekonstrukce objektu starého pivovaru 2006 -2010 a jeho využití, obnova jilemnického zámku, obnova zámeckého parku, revitalizace Masarykova náměstí, obnova měšťanských domů a bývalé dívčí školy (2006 -2013), obnova kostela sv. Vavřince a drobných sakrálních staveb.

4. Luděk Láška, ředitel Obecně prospěšné společnosti pro Český ráj

Přednáška: „Regionální produkt Český ráj“

Ukázka podpory a propagace kvalitních regionálních výrobců Českého ráje, kdy jde o výrobky vyrobené místními lidmi z místních surovin (výrobci potravin, řemeslníci), výroba by měla být šetrná k životnímu prostředí.

Ochranná známka „Regionální produkt Český ráj“, jak probíhá certifikace, členové komise, propůjčení známky na 2 roky, marketingová podpora.

Logo značky vychází z loga regionu – není v asociaci regionálních značek. V současné době 43 certifikovaných výrobců (řemeslné a potravinářské produkty).

Následovala ukázka výrobků – nositelů značky, ochutnávka některých regionálních potravin.

5. Helena Červová, starostka obce Libuň, předsedkyně MAS Brána do Českého ráje

Přednáška: „Marketing cestovního ruchu“

V přednášce bylo ukázáno, jak funguje marketing turistické oblasti Český ráj, jaké nástroje a techniky se zde využívají.

Ukázka reklam (tisk, rozhlas, televize, internet, outdoorová reklama – banery, autobusy).

Představení tištěných propagačních materiálů (katalogy, mapy, šanon Český ráj)

Ukázka webových prezentací – cizojazyčné mutace

Public relation (televizní vysílání, tiskové konference, zpravodaj, pracovní skupiny)

Další marketingové nástroje: veletrhy, výstavy, informační systém v regionu, přímý a partnerský marketing – spolupráce s dalšími subjekty

Exkurze ve dnech 19. a 20.9. 2013

Exkurze proběhla ve dnech 19. - 20.9.2013, byla zaměřena na zajímavá místa oblasti Dalarna (jedna ze správních oblastí Švédska). Jde o významnou turistickou oblast ve Švédsku a hlavním centrem Mora. Jde o kulturně i geograficky bohatý region. Různorodá krajina je vhodná pro nejrůznější outdoorové aktivity (lyžování, turistika, bruslení, rybaření, cyklistika, kanoistika). Rovněž se zde koná řada tradičních folklórních akcí a slavností (např. slavnosti slunovratu).

Naši partneři ve Švédsku realizují projekt Meteorum, jehož cílem je založit první geopark ve Švédsku, který má být příkladem vztahu mezi vesmírem a životem na Zemi. Právě do oblasti okolí jezera Siljan (okraj epicentra) dopadl před 377 mil. lety obrovský meteorit (průměr odhadován na 3 – 4 km, rychlost dopadu na 100 000 km / hod) a zásadně narušil uspořádání zdejší krajiny. S projektem jsme byli seznámeni při workshopu v ČR a exkurze ve Švédsku měla ukázat důsledky této vesmírné události v této krajině.

19.9.2013

Exkurzi byla zahájena návštěvou výroby dřevěných koníků – tzv. „Dala hors“ – symbol Dalarny a celého Švédska, které se ručně malují a vyrábějí se v různých velikostech.

Dále exkurze pokračovala návštěvou **medvědího parku** ve vesnici Grnklitt. Jde o jeden z největších parků na světě, kde se mohou šelmy volně pohybovat. Vedle různých druhů medvědů jsou zde i další šelmy: vlci, rosomáci, rysy, tygři, gepardi a další. Cestou do medvědího parku byla zastávka ve městě Falun (známe zimní centrum, Vasův běh).

Odpoledne účastníci navštívili vápencový lom, kde bylo patrné vertikální uspořádání vrstev způsobené tlakem dopadu meteoritu a překrásný kaňon.

Další zastávkou bylo návštěvnické centrum „**Naturum Dalarna**“. Jde o výstavu přírody i kultury regionu s několika naučnými stezkami. V expozici je mimo jiné vidět simulace dopadu meteoritu. V centru je rovněž vyhlídková věž, ze které je výhled do okolí a je možno pozorovat prstencovou strukturu krajiny, jež způsobil dopad meteoritu.

20.9.2013

Druhý den exkurze byl zahájen návštěvou keramické manufaktury „**Nittsjö keramik**“ (klasická i dekorativní keramika ve folklórním stylu) s obchodem.

Exkurze pokračovala prohlídkou dvou lomů - opět zde bylo možné vidět „přetvoření“ geologických vrstev v důsledku obrovského tlaku dopadu meteoritu a s výskytem různých fosilií.

Využití bývalého vápencového lomu bylo možné shlédnout v přírodním amfiteátru **Dalhalla**. Tento překrásný prostor s výbornou akustikou a zajímavým nasvětlením slouží pro různé hudební a taneční produkce.

Odpoledne byl pro všechny ojedinělý zážitek návštěva vikinského příbytku s pohoštěním. Obydlí si postavil místní zemědělec se svou ženou mimo civilizaci v překrásném místě u jezera pouze z přírodních materiálů a po vzoru původního skandinávského obyvatelstva. Rovněž pohoštění bylo ukázkou kuchyně švédských předků. Ukázal také různé vikinské zbraně a platidla. Účastníci se aktivně zapojili do různých her v lese. Tak prý kdysi Vikingové trávili volné chvíle, pokud nevyráželi za dobrodružstvím a na výpravy. Atmosféra všechny dokonale přenesla o pár století zpět. Tento zážitek je umožněn dětem a mládeži z okolí.

Zapsala: Alena Klacková